
Medlemsblad eller vitenskapelig tidsskrift?

DEBATT

MAY BRIT LUND

m.b.lund@medisin.uio.no

May Brit Lund er dr.med., spesialist i indremedisin og i lungesykdommer og er førsteamanuensis emerita ved Universitetet i Oslo.

Forfatteren har fylt ut ICMJE-skjemaet og oppgir ingen interessekonflikter.

Originalartikler vrakes i Tidsskriftets papirutgave og blir avvist i ph.d.-avhandlinger. Kan Tidsskriftet skyldes seg selv for at universiteter ikke godkjenner dem?

Tidsskriftet har gjort en redaksjonell endring. Originalartikler publiseres ikke lenger i sin helhet i papirutgaven, kun med et kort sammendrag på én side. En halvside med selve sammendraget, og en halvside med artikkeltittelen (svære bokstaver) og forfatternavn. En liten notis oppgir at originalartikler kan leses i sin helhet på tidsskriftet.no. Til sammenlikning publiseres kliniske oversikter, kronikker og portrettintervjuer i sin helhet, med tekst og bilder over mange sider.

Vitenskapen vrakes

I siste papirutgave av Tidsskriftet finner jeg følgende: To originalartikler, hver på én side. To kronikker, på henholdsvis 3 ½ og 3 sider, en klinisk oversikt på 4 sider, og et portrettintervju på 4 sider. De to originalartiklene får altså to sider, mens kronikker, oversikt og intervju opptar 14 ½ side (1).

Hva er motivet for denne endringen? Ikke vet jeg, men forventningene til målgruppen/leserne signaliseres klart. Vitenskapelige artikler med metodebeskrivelser, statistiske analyser og detaljerte resultater vrakes, til

fordel for lange, enklere tekster med lett tilgjengelig lesestoff. Som leser kan man selvsagt like eller mislike endringen.

«Vitenskapelige artikler med metodebeskrivelser, statistiske analyser og detaljerte resultater vrakes, til fordel for lange, enklere tekster med lett tilgjengelig lesestoff»

Tidsskriftet og doktorgrader

Så hvorfor dette innlegget? Fordi endringen sammenfaller med en pågående debatt i Khrono om hvorvidt artikler publisert i Tidsskriftet bør godtas i ph.d.-avhandlinger. Og fordi en slik viktig debatt om Tidsskriftet bør omtales i Tidsskriftet – hittil har ikke det skjedd. Alle lesere av Tidsskriftet leser neppe også Khrono (nettavisen for høyere utdanning og forskning).

Debatten er ikke ny, den har dukket opp med jevne mellomrom. Denne gangen ble den utløst av en opprørt ph.d.-kandidat som sto frem i et Khrono-intervju (2). Hun hadde innlevert en avhandling til Universitetet i Oslo (UiO), men fått den avvist (for bedømmelse) fordi én av de tre artiklene var publisert i Tidsskriftet. Både Universitetet i Oslo og Universitetet i Bergen avviser Tidsskrift-artikler (3, 4).

Dette har utløst en heftig diskusjon, der blant annet statsråd Hoel rykket ut og kalte beslutningen «merkelig praksis» og at den «smaker av norsk husmannsånd» (5). Ni UiO-professorer ved Avdeling for allmennmedisin ønsket UiO-vedtaket omgjort (6). Et halvt år tidligere hadde Tidsskriftets redaktør vært på banen og hevdet at «UiO undergraver medisinsk forskning på norsk» (7). En gruppe ansatte ved Det medisinske fakultet krever nå at dekan og rektorkandidat Hanne Harbo avklarer hvor hun står i saken (8). Det vil hun ikke gjøre, men viser til at det snart kommer en endring i «omtalen av språkkravene» (9).

Kan Tidsskriftets prioriteringer spille inn?

Det medisinske fakultet ved Universitetet i Oslo er i gang med en evaluering av gjeldende retningslinjer for ph.d.-avhandlinger (10). Forslag til endringer skal ut på høring blant ansatte om kort tid. Kan Tidsskriftets nedprioritering av originalartikler tenkes å ha en signaleffekt i denne sammenheng? Tja. Sannsynligvis spiller det ingen rolle, men det forsterker oppfatningen av Tidsskriftet som primært et medlemsblad med lett tilgjengelig faglig lesestoff og ikke et vitenskapelig tidsskrift.

«Kan Tidsskriftets nedprioritering av originalartikler tenkes å ha en signaleffekt i denne sammenheng? Tja, det forsterker oppfatningen av Tidsskriftet som primært et medlemsblad med lett tilgjengelig faglig lesestoff»

Selvsagt kan det argumenteres med at artiklene i en ph.d.-avhandling, uansett, som regel vil være på engelsk og som regel bli publisert i tidsskrift som ikke finnes i papirutgave. Men Tidsskriftet har valgt å beholde sin papirutgave, og saken må ses i lys av det.

Jeg oppfordrer interesserte til å følge debatten på khrono.no. Men den bør også gjøres kjent for leserne av Tidsskriftet. Det er, tross alt, «deres» tidsskrift det handler om.

REFERENCES

1. Tidsskr Nor Legeforen 2024; 144: nr 13.
<https://tidsskriftet.no/utgave/1692> Lest 19.11.2024.
2. Arnesen M. Avhandlingen ble avvist fordi den ene artikkelen sto i et norsk tidsskrift. Khrono 17.10.2024.<https://www.khrono.no/avhandlingen-ble-avvist-fordi-den-ene-artikkelen-sto-i-et-norsk-tidsskrift/905600> Lest 11.11.2024.
3. Dyb G, Bjålie JG, Harbo HF. Krav til doktorgradsavhandlinger skal bidra til utdanningen av forskere i et internasjonalt miljø. Khrono 26.4.2024.<https://www.khrono.no/krav-til-doktorgradsavhandlinger-skal-bidra-til-utdanningen-av-forskere-i-et-internasjonalt-miljo/868817> Lest 11.11.2024.
4. Arneses M. UiB snur – igjen: Tillater likevel ikke artikler som er publisert i norsk tidsskrift. Khrono 5.11.2024.<https://www.khrono.no/uib-snur-igjen-tillater-likevel-ikke-artikler-som-er-publisert-i-norsk-tidsskrift/915677> Lest 11.11.2024.
5. Arnesen M. Avhandlingen ble avvist: – Dette smaker av akademisk husmannsånd. Khrono 18.10.2024.<https://www.khrono.no/avhandlingen-ble-avvist-dette-smaker-av-akademisk-husmannsand/912248> Lest 11.11.2024.
6. Vallersnes OM, Brekke M, Bruusgaard D et al. Debatt om publisering på norsk: Tidsskriftet duger. Khrono 29.10.2024.<https://www.khrono.no/debatt-om-publisering-pa-norsk-tidsskriftet-duger/915137> Lest 11.11.2024.
7. Brean A, Holmøy T. UiO undergraver medisinsk forskning på norsk. Khrono 10.4.2024.<https://www.khrono.no/uio-undergraver-medisinsk-forskning-pa-norsk/866592> Lest 11.11.2024.

8. Holmøy T, Wyller TB, Gulbrandsen P et al. Rektorkandidat må avklare om norsk fagspråk og ph.d.-kandidaters rettigheter. Khrono 7.11.2024.<https://www.khrono.no/rektorkandidat-ma-avklare-om-norsk-fagsprak-og-phd-kandidaters-rettigheter/917143> Lest 11.11.2024.
9. Harbo HF. Vi vil endre på omtalen av språkkrav. Khrono 8.11.2024.<https://www.khrono.no/vi-vil-endre-pa-omtalen-av-sprakkrav/917305> Lest 11.11.2024.
10. Arnesen M. Fakultet avviser norsk tidsskrift. Nå skal det se på retningslinjene på nytt. Khrono 4.11.2024.<https://www.khrono.no/fakultet-avviser-norsk-tidsskrift-na-skal-det-se-pa-retningslinjene-pa-nytt/915083> Lest 11.11.2024.
-

Publisert: 21. november 2024. Tidsskr Nor Legeforen. DOI: 10.4045/tidsskr.24.0593
Mottatt 11.11.2024, første revisjon innsendt 18.11.2024, godkjent 19.11.2024.
Opphavsrett: © Tidsskriftet 2026 Lastet ned fra tidsskriftet.no 23. juni 2026.